ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **S. P. R.**, zast. JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2019, čj. OAM-7/LE-LE05-BA04-PS-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 3. 2019, čj. 17 A 35/2019-37,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jakubu Backovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**, která bude proplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je státním příslušníkem Moldavska. Rozhodnutím uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku žalovaný rozhodl podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců. Žalobce totiž podal žádost o udělení mezinárodní ochrany poté, co byl zajištěn za účelem správního vyhoštění podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých

zákonů. Žalovaný v jednání žalobce shledal snahu vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet. Dobu žalobcova zajištění žalovaný stanovil do 28. 4. 2019.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Ztotožnil se s žalovaným, že v žalobcově případě by nebylo účinné uložení zvláštních opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž namítl, že žalovaný i krajský soud posoudili možnost uložení zvláštních opatření zjevně nesprávně. Stěžovateli se jeví nepřípadné, aby žalovaný použil totožné důvody pro neumožnění uložení zvláštních opatření, jaké užil při rozhodování o zajištění. Žalovaný je povinen se při určení využitelnosti zvláštních opatření vypořádat individuálně se všemi klíčovými prvky stěžovatelovy pobytové historie. Stěžovatel dále namítl, že se pohyboval neoprávněně na území ČR jen krátkou dobu, a to pouze s ohledem na nedostatek finančních prostředků k vycestování. Zároveň neměl k dispozici informace o možném využití příslušných konzulárních služeb. Dále stěžovatel poukázal na podpůrný charakter zajištění upravený v čl. 15 preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“). K zajištění žadatele o mezinárodní ochranu by mělo docházet pouze tehdy, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření. Stěžovatel dále namítl, že smyslem zavedení institutu zvláštních opatření do zákona o pobytu cizinců, jakož i do zákona o azylu, byla nutnost implementace čl. 15 směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 2008/115/ES, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návratová směrnice“). Stěžovatel v návaznosti na to citoval z judikatury NSS ke smyslu přijetí návratové směrnice. Stěžovatel připustil, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal ve snaze zamezit svému správnímu vyhoštění. Tato pohnutka však byla pouze druhotná.

[4] Stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na napadené rozhodnutí o zajištění. Uvedl, že rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem o azylu a nepovažuje je za nesprávné či nezákonné.

[6] Žalovaný navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel byl dne 5. 1. 2019 zkontrolován hlídkou cizinecké policie v ubytovně „EDEN“ v Liberci II – Nové Město. Stěžovatel nebyl schopen se prokázat žádným dokladem totožnosti. Sdělil, že cestovní doklad ztratil. Stěžovatel byl ztotožněn podle fotografie na základě šetření v evidenci Cizineckého

pokračování

informačního systému. Z evidence bylo zjištěno, že rozhodnutím správního orgánu ze dne 14. 4. 2018 bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění a byla stanovena povinnost opustit území ČR do 3. 6. 2018. Stěžovatel však z území nevycestoval a po celou dobu, po kterou mu podle rozhodnutí správního orgánu nebylo umožněno vstoupit na území členských států EU (tj. 6 měsíců), pobýval na území ČR neoprávněně bez platného víza nebo oprávnění k pobytu a bez platného cestovního dokladu. Stěžovatel přitom uvedl, že do ČR přicestoval dne 13. 12. 2017 na svůj biometrický pas s předpokladem získání lepší práce. Cestovní pas mu někdo odcizil. Jelikož překročil oprávněný pobyt a neměl cestovní pas, bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění se stanovením lhůty k vycestování do 3. 6. 2018. Stěžovatel neměl peníze na cestu, proto v ČR zůstal a snažil se najít práci, což se mu z důvodu odcizení cestovního pasu nepodařilo. Pas si zařídit nemohl, jelikož neví, kde je ambasáda, a neměl na to peníze. V žádném státě nežádal o mezinárodní ochranu. S žádným občanem ČR nebo EU nemá rodinné vazby a nemá zde žádnou vyživovací povinnost. Někde v Evropě má tetu, ale ani neví přesně kde, nestýká se s ní. Na území ČR nemá společenské ani kulturní vazby, nevlastní zde žádný majetek. Zdravotní problémy nemá. Nemá platné zdravotní pojištění. Má obavy, že ho v Moldavsku zavřou, protože se tam před odjezdem do ČR *„pobil“* s jedním mužem. Jako hlavní důvod, který by mu bránil v návratu do Moldavska, uvedl, že tam nemá práci.

[9] Se stěžovatelem bylo zahájeno trestní řízení pro přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Dne 6. 1. 2019 správní orgán obdržel závazné stanovisko ministerstva k možnosti vycestování stěžovatele, dle kterého neexistují překážky pro vycestování stěžovatele do země původu. Dne 7. 1. 2019 správní orgán rozhodl o správním vyhoštění stěžovatele a pro tento účel jej zajistil v souladu s § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[10] Dne 8. 1. 2019 stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. V žádosti uvedl, že v Moldavsku nemá žádnou budoucnost, nemá rodiče a finanční ohodnocení práce je tam nízké. Žádá o pomoc. Žalovaný rozhodl o zajištění stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu s ohledem na předpoklad, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu pouze s cílem vyhnout se vyhoštění nebo jej pozdržet. I přesto, že stěžovatel mohl o udělení mezinárodní ochranu požádat dříve, neučinil tak. Žádost podal až po více než roce pobytu na území ČR poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění, a byl zajištěn za účelem realizace vyhoštění. Z výpovědí v rámci správního řízení o vyhoštění nevyplynula žádná překážka, která by stěžovateli bránila v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatel pobýval na území ČR vědomě bez jakéhokoli pobytového oprávnění a nerespektoval uloženou povinnost vycestovat. Z žádosti pak nevyplynula žádná konkrétní obava z pronásledování či utrpění vážné újmy v případě návratu do vlasti. Žalovaný shledal žádost stěžovatele účelovou. S ohledem na uvedené nelze podle žalovaného předpokládat, že by případné uložení zvláštních opatření bylo účinné.

[11] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem*

vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

[12] Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu *může ministerstvo rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany*.

[13] NSS předně uvádí, že ustanovení § 46a (důvody zajištění) a § 47 (zvláštní opatření) zákona o azylu transponují do vnitrostátního práva čl. 8 přijímací směrnice, která poprvé na úrovni unijního práva upravila možnost zajištění žadatelů o mezinárodní ochranu (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 6. 2017, čj. 1 Azs 349/2016-48, nebo rozsudek NSS ze dne 6. 3. 2019, čj. 6 Azs 356/2018-35). Nelze tak souhlasit se stěžovatelem, že smyslem zavedení institutu zvláštních opatření do zákona o azylu byla nutnost implementace čl. 15 návratové směrnice, neboť návratová směrnice se v průběhu řízení o posouzení žádosti o mezinárodní ochranu nepoužije.

[14] NSS souhlasí se závěrem žalovaného o existenci oprávněné domněnky, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána účelově s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění (ostatně sám stěžovatel tuto domněnku potvrdil v kasační stížnosti) a že zvláštní opatření podle zákona o azylu by nebyla v případě stěžovatele účinná. Stěžovatel pobýval na území EU bez povolení k pobytu a bez jakéhokoli dokladu totožnosti, nedbal prvotního rozhodnutí o správním vyhoštění a žádost o mezinárodní ochranu si podal v zařízení pro zajištění cizinců teprve v okamžiku zajištění za účelem správního vyhoštění, a to až 13 měsíců poté, co vstoupil na území ČR. Žalovaný dostatečně zdůvodnil závěry svého rozhodnutí, které založil na uvedených okolnostech. Zhodnotil možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu v souladu se zásadou nezbytnosti a přiměřenosti a logicky dovodil, že zde existuje předpoklad, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána účelově. Závěry žalovaného pak správně potvrdil i krajský soud.

[15] K námitce, že důvody umožňující zajištění jako takové nemohou být v řadě případů totožné s důvody znemožňujícími využití zvláštních opatření, NSS odkazuje na rozsudek ze dne 28. 6. 2017, čj. 1 Azs 349/2016-48, ve kterém uvedl, že: „*Pokud jsou splněny všechny podmínky pro aplikaci důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (...), je třeba tyto okolnosti zvažovat i při posouzení podmínek účinnosti zvláštních opatření. Zvláštní opatření jsou zamýšlena jako mírnější alternativa k těmto důvodům. Při posouzení účinnosti zvláštních opatření proto nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo.*“

[16] Námitka, že žalovaný nepřihlédl ke skutečnosti, že stěžovatel pobýval neoprávněně na území ČR krátkou dobu a nevycestoval pouze kvůli nedostatku financí, není relevantní. Podle NSS se nedá najisto konstatovat, že krátkodobost neoprávněného pobytu v ČR byla odvislá jen od uvedeného důvodu a vůle stěžovatele. Ze spisu naopak neplynou žádné konkrétní skutečnosti, v nichž by bylo možné spatřovat úmysl stěžovatele uposlechnout příkaz k prvotnímu vyhoštění a ukončit neoprávněný pobyt na území EU. Stěžovatel ve

pokračování

správním řízení uvedl, že odjel do Brna, aby si našel práci, což se mu pro ztrátu cestovního pasu nedařilo. Nevyvinul však žádné úsilí, aby si nový doklad obstaral. Tento stav by velmi pravděpodobně pokračoval i nadále, nedošlo-li by ke kontrole stěžovatele cizineckou policií. Tvrzení, že stěžovatel postrádal informace o možném využití konzulárních služeb, též neobstojí. Stěžovatel se nachází na území ČR od prosince 2017, což je dostatečně dlouhá doba na to, aby si potřebné informace obstaral.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[18] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalovanému nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

[19] Zástupcem stěžovatele byl usnesením krajského soudu ze dne 8. 2. 2019 ustanoven JUDr. Ing. Jakub Backa, advokát, jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 9 s. ř. s. hradí stát. Zástupci NSS přiznal odměnu za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti) a dále 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem tedy 3 400 Kč. Zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, proto je odměna zvýšena o částku odpovídající této dani (tj. 21 %). Částka v celkové výši 4 114 Kč bude vyplacena z účtu NSS ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 25. července 2019

Ondřej Mrákota
předseda senátu